

Voorstel voor nieuwe criteria voor EKOenergie op basis van bioenergie

Versie voor publieke consultatie – 16 oktober 2020

Stuur uw opmerkingen en ideeën voor 31 december naar info@ekoenergy.org

Voor meer informatie, zie ook www.ekoenergy.org/bioenergy-criteria-public-consultation-2020

1. Achtergrondinformatie: EKOenergie en bioenergie

De huidige criteria van EKOenergie voor elektriciteit uit bio-energie werden goedgekeurd in 2013. Ze concentreren zich op 3 aspecten:

- De efficiëntie van het productieproces (gebruik in warmtekrachtkoppeling)
- De duurzame herkomst van de biomassa. Wij accepteren alleen restmateriaal en specifieke soorten houtachtige biomassa.
- We beperken co-verbranding met andere brandstoffen. Minstens 50% van de brandstof die in de installatie wordt gebruikt, moet biomassa zijn die geschikt is voor EKOenergie. Slechts een proportioneel deel van de opgewekte elektriciteit kan worden verkocht als EKOenergie.

Zie <https://www.ekoenergy.org/nl/ecolabel/criteria/electricity/>

In 2017 hebben we de criteria voor biogas goedgekeurd. Met betrekking tot biogas kan het EKOenergie label alleen gebruikt worden voor gas gemaakt van organische reststoffen (huishoudelijk organisch afval, reststromen uit de landbouw, industriële reststoffen).

See <https://www.ekoenergy.org/ecolabel/criteria/ekoenergy-gas/>

Naast de duurzaamheid van de bio-energie, richten de criteria van EKOenergie zich ook op consumenteninformatie, betrouwbare tracering van energie en additionaliteit via EKOenergie's Klimaatfonds. Deze aspecten vallen buiten het bestek van deze tekst.

2. Actualisering nodig

In de afgelopen zeven jaren hebben we veel geleerd. In het algemeen hebben we veel positieve feedback gekregen over de basis en over de pragmatische aanpak van het auditproces (op basis van beschikbare, gecertificeerde informatie).

Er is echter ook behoefte aan verandering en updates. Belangrijkste onderwerpen die geactualiseerd moeten worden:

- De huidige definitie van het efficiëntiepercentage is onduidelijk
- We missen piekcentrales en elektriciteitscentrales waarvan de productie snel kan aangepast worden op basis van de vraag van het moment
- De duurzaamheidscriteria voor houtachtige biomassa moeten worden geactualiseerd aan de hand van nieuwe inzichten met betrekking tot de impact op de biodiversiteit en op het koolstofbudget.
- De criteria voor bijstoken moeten worden aangescherpt om het gebruik van turf en (andere) fossiele brandstoffen te beperken of zelfs uit te sluiten.
- De manier waarop we de naleving van de biomassacriteria controleren, moet worden geactualiseerd, vereenvoudigd en gestroomlijnd.

3. Challenges

Bij de heroverweging van onze criteria met betrekking tot bio-energie hebben we de voor- en nadelen van 2 verschillende benaderingen geëvalueerd.

Benadering 1: Als ecolabel moet EKOenergie zeer strenge criteria hanteren met betrekking tot de uitstoot van broeikasgassen en de bescherming van de natuur. Als dit betekent dat er nauwelijks bio-energie beschikbaar is die voldoet aan onze criteria (of waarvoor het moeilijk is om te bewijzen dat het voldoet aan onze criteria), dan is dat maar zo. Dit zal dan een reden zijn voor EKOenergie consumenten om de voorkeur te geven aan andere soorten hernieuwbare energie, met name wind- en zonne-energie, en dit is dan een goed marktsignaal.

Of

Benadering 2: Als ecolabel voor hernieuwbare energie moet EKOenergie ook gemakkelijk toepasbaar zijn op bio-energie. Biomassa vormt een belangrijk onderdeel/aandeel van de hernieuwbare energieproductie en EKOenergie verliest expertise als bijna geen van de gelabelde energie afkomstig is van biomassa.

De criteria van EKOenergie moeten uitgaan van de bestaande marktsituatie en moeten de consumenten helpen om een onderscheid te maken tussen de best beschikbare bio-energie enerzijds en de te mijden bio-energie anderzijds.

De meeste geïnterviewde en gecontacteerde personen lijken de voorkeur te geven aan benadering 1. De onderstaande criteria volgen hoofdzakelijk die benadering.

4. Tijdslijn voor dit herzieningsproces

- Zomer 2020: Voorstel op tafel (zie hierna)
- September-oktober 2020: Vertaling naar verschillende talen
- Oktober-december 2020: Presentatie van de tekst aan verschillende groepen belanghebbenden en vragen om commentaar.
- Begin 2021: Nieuw ontwerp + Nieuwe openbare raadpleging in geval van grote veranderingen
- Zomer 2021: Definitieve goedkeuring en (hopelijk) lancering van de nieuwe criteria

5. Voorstel voor nieuwe criteria

Leeswijzer:

- De cursief gedrukte tekst is het nieuwe voorstel.
- De doorstreepte tekst (~~doorstreept~~) is een kopie van de huidige criteria (goedgekeurd in 2013), om de verschillen te tonen met het nieuwe tekstvoorstel.

5.1 Nieuwe criteria met betrekking tot de productie-eenheid

De elektriciteit wordt geproduceerd in piekcentrales, in elektriciteitscentrales waarvan de productie snel kan aangepast worden op basis van de vraag van het moment of in een warmtekrachtkoppelingsproces.

~~De elektriciteit geproduceerd is in warmtekrachtkoppeling, zoals gedefinieerd in de Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt. De volumes van de elektriciteit die in warmtekrachtkoppeling geproduceerd zijn worden berekend als beschreven in bijlage II van die richtlijn.~~

~~Het rendement (gemiddelde op jaarbasis) van de WKK-proces minimaal 75% is. Het rendement is de som van de elektriciteit en van mechanische energie en de nuttige warmte, gedeeld door de brandstofinvoer die gebruikt is voor de opwekking van warmte in een warmtekrachtkoppelingsproces en brutoproductie van elektriciteit en van mechanische energie. Alle woorden van de formule worden geïnterpreteerd in overeenstemming met de Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt markt.~~

Uitleg – redenen

- Om de stabiliteit van het net te garanderen, zijn er piekcentrales nodig, en ook elektriciteitscentrales waarvan de productie snel kan aangepast worden op basis van de vraag van

het moment. We moeten die stimuleren om ook 100% hernieuwbare energie te gebruiken (bijv. biogas). Het is een tekortkoming dat bio-energie-aangedreven belasting na elektriciteitscentrales ontbreken in onze huidige criteria. Daardoor hebben we alleen nog maar waterkracht en geothermische energie, maar dergelijke centrales zijn niet overal beschikbaar. (En de opslagcapaciteit is nog steeds beperkt)

- Richtlijn 2004/8/EG bestaat niet meer. Bovendien moeten we als internationaal keurmerk niet alleen naar Europese teksten verwijzen.
- Het rendement hangt af van vele factoren en het is vaak moeilijk te controleren voor kleine installaties. De toegevoegde waarde van het toevoegen van de 75%-drempel is relatief beperkt.

5.2 Nieuwe criteria met betrekking tot de oorsprong van de bioenergie

De bioenergie komt van de volgende bronnen:

~~a) Houtachtige biomassa geoogst in de Europese Economische Ruimte (verder EER), maar met uitzondering van:~~

- ~~- Boomstronken en wortels.~~
- ~~- Houtachtige biomassa geoogst beschermde gebieden: natuurgebieden aangeduid door de autoriteiten, Natura 2000-gebieden en de UNESCO World Heritage sites, tenzij de oogst gebeurd is in overeenstemming met een natuurbeheerplan goedgekeurd door de nationale of regionale natuurbehoudsadministratie.~~
- ~~- Stammen met een diameter borsthoogte (DBH) van meer dan 20 cm. Die stammen kunnen wel gebruikt worden gebruikt als ze niet geschikt zijn voor andere industriële doeleinden om reden van wortelrot (Heterobasidion) of andere pathogenen. Andere uitzonderingen kunnen worden aanvaard door het EKOenergie Bestuur.~~
- ~~- Bosbouwproducten uit landen waar houtkap in de bossen beschikbaar voor levering van hout meer bedragen dan 80% van de jaarlijkse bosaangroei, tenzij kan worden bewezen dat ze afkomstig zijn uit een gebied waar de houtkap minder dan 70% bedraagt van de jaarlijkse bosaangroei. De te gebruiken cijfers zijn de gemiddelden van de beschikbare gegevens over de laatste 5 jaar.~~

b Gassen afkomstig van anaërobe vergisting van huishoudelijk organisch afval afkomstig uit de EER.

c Gassen afkomstig van anaërobe vergisting van mest afkomstig van de EER.

d *Organische resten van de productie processen die plaatsvinden in de EER. Bijv. reststoffen uit de levensmiddelenindustrie of houtverwerkende industrie, bijproducten en afval producten, zoals zaagsel, schors en houtsnippers en black liquor en andere concentraten.*

-

- *b*
-
-

- *Organische afvalstoffen en residuen, die niet als voedsel of diervoeder kunnen worden gebruikt. Met respect voor de afvalhiërarchie¹*
- *Reststromen uit de landbouw, met inbegrip van gewasresten².*
- *Stortgas*
- *Rioolwater of afvalwater*
- ~~Gassen afkomstig van anaërobe vergisting van mest afkomstig uit de EER~~
- *Organische resten van productieprocessen (zogenaamde verwerkingsresiduen), bv. resten van de voedingsindustrie of bijproducten van de bosbouwindustrie (bv. bakkerij- of brouwerijafval) en afvalproducten zoals zaagsel, schors... Organische residuen van productieprocessen die in de EER plaatsvinden. Bijvoorbeeld residuen van de levensmiddelenindustrie of bosbouwbedrijven en afvalproducten zoals zaagsel, schors en houtsnippers, alsmede black liquor en andere geconcentreerde vloeibare stoffen.*
- ~~Biomassa, anders dan afkomstig uit bosbouw, afkomstig van natuurbeheer in overeenstemming met een door een nationale of regionale natuurbeschermingsinstantie goedgekeurd natuurbeheerplan~~
- *Residuen van houtachtige biomassa, maar met uitzondering van*
 - *Stompen en wortels.*
 - *Stammen met een diameter borsthoogte (DBH) van meer dan 10 cm.*

~~Het EKOenergie Bestuur kan dezelfde categorieën van biomassa afkomstig uit naburige Europese zones, toestaan na raadpleging van de relevante belanghebbenden. Het besluit zal openbaar zijn. Het gebruik van bestaande bos- en biomassa-certificeringssystemen kan helpen om het goedkeuringsproces efficiënter te laten verlopen.~~

~~Voor deze paragraaf worden de overzeese gebieden niet beschouwd als een deel van de EER en Zwitserland wordt op gelijke voet gesteld met de EER-landen. Als er andere niet-EER-landen zouden toetreden tot de Europese elektriciteitsmarkt (of indien leveranciers uit dergelijke landen binnenlandse elektriciteit uit bio-energie als EKOenergie op de eigen markt willen brengen) zal elektriciteit uit bio-energie niet worden aanvaard tot het EKOenergie Bestuur heeft beslist over de voorwaarden.~~

1 De volgende afvalhiërarchie geldt als een prioriteitsvolgorde in de wetgeving en het beleid inzake afvalpreventie en -beheer: a) preventie; b) voorbereiding voor hergebruik; c) recycling; d) andere nuttige toepassing, bijvoorbeeld energierecuperatie; en e) verwijdering. (Zie bijvoorbeeld artikel 4 van Kaderrichtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen.)

2 Gewasresten worden gedefinieerd als een integraal onderdeel van de commerciële productie van landbouwgewassen; deze kunnen beschadigde of misvormde vruchten of groenten, afsnijdsels en andere plantendelen die niet het beoogde eindproduct zijn, zoals stro, bladeren of toppen, omvatten. Deze kunnen op het veld of in een verpakkingseenheid worden verzameld voordat ze de poort van het landbouwbedrijf verlaten. [http://www.r-e-a.net/images/upload/news_270_140910_EA_Briefing_note_-_crop_residues_used_as_feedstocks_in_AD_plants.pdf]. Landbouwresiduen omvatten ook gewassen die afkomstig zijn van overproductie en biomassa die afkomstig zijn van tussen-teelten en die niet als voedsel worden gebruikt.

Uitleg – redenen

- Het is niet nodig om Europa specifiek te noemen. We zijn een internationaal project.
- Moeten we andere criteria invoeren om de maximale afstand tussen de plaats van herkomst en de plaats van productie te beperken? Eerder nee: 1) zeer moeilijk te controleren, 2) de toegevoegde waarde (in het kader van dit criterium) is beperkt en 3) in het geval van biogas is de afstand niet noodzakelijkerwijs van belang.
- Het in overeenstemming brengen van EKOenergies criteria met de recente bevindingen in verband met de impact van het gebruik van houtachtige biomassa op het koolstofbudget en op de biodiversiteit. Zie bijvoorbeeld

<https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/policy/bioenergy>

http://www.birdlife.org/sites/default/files/a_new_eu_sustainable_bionenergy_policy_2016.pdf

http://www.birdlife.org/sites/default/files/attachments/Bioenergy_post_2020_NGO%20recs.pdf

5.3 Nieuwe criteria voor co-fueling (het gebruik van meerdere soorten brandstof)

De installatie is in wezen een installatie voor 100% hernieuwbare energie, die gebruik maakt van bio-energie, zoals gedefinieerd door het IPCC. Andere, niet-hernieuwbare brandstoffen worden voornamelijk gebruikt voor het opstarten van de verbranding en in uitzonderlijke omstandigheden.

Als een productieapparaat zowel in aanmerking komende types van biomassa als andere brandbare stoffen gebruikt, kan het alleen EKOenergie in aanmerking komende elektriciteit en warmte produceren in dezelfde verhouding als EKOenergie in aanmerking komende bio-energie is gebruikt in het productieproces. Het percentage wordt berekend op jaarbasis.

~~Als een elektriciteitscentrale zowel aanvaarde vormen van biomassa en als andere brandstoffen gebruikt, kan de geproduceerde elektriciteit alleen in aanmerking komen voor verkoop als EKOenergie als tenminste 50% van de totale jaarlijkse brandstofinvoer van de productie-inrichting bestaat uit biobrandstoffen die aanvaardbaar zijn voor EKOenergie.~~

~~Als deze eis wordt voldaan, wordt de hoeveelheid elektriciteit die in aanmerking komt voor EKOenergie als volgt berekend:~~

$$\text{Elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling} \times \frac{\text{gebruikte aanvaarde biomassa in het kalenderjaar}}{\text{totale brandstofinput in het kalenderjaar}}$$

~~Wanneer elektriciteitscentrales gevoed worden door een mix van aanvaarde vormen van biomassa en niet-in aanvaarde vormen van biomassa gelden er speciale regels met betrekking tot de verkoop.~~

Uitleg – redenen

- Dit is het belangrijkste verschil met de nu geldende criteria. De wereld roept steeds vaker op tot een snelle overgang naar 100% hernieuwbare energie. EKOenergie consumenten lijken steeds meer op hun hoede te zijn voor het kopen van energie uit installaties die zelf niet (zo-goed-als) 100% hernieuwbaar zijn.

5.4 Criteria met betrekking tot de controle van productie-installaties die op bio-energie werken

Ten minste eenmaal per jaar zal worden gecontroleerd of aan de criteria wordt voldaan. De controle wordt gebaseerd op informatie die door de overheid beschikbaar wordt gesteld en op andere informatie die door betrouwbare derde partijen wordt bevestigd en gegarandeerd, bijvoorbeeld informatie die beschikbaar is via geaccepteerde systemen van EACs (Energy Attribute Certificates) of informatie die gebruikt wordt voor het toekennen van subsidies.

Indien dergelijke informatie niet beschikbaar is, moet de informatie van de audit worden geverifieerd door een auditor die voldoet aan alle vereisten van de internationale normen voor auditing (International Standards on Auditing) en vooraf door de licentiegever wordt aanvaard.

~~De naleving van de criteria zal ten minste een keer per jaar worden gecontroleerd door~~

~~—• Dezelfde entiteiten die de biomassa-installaties controleren ten behoeve van de autoriteiten in het kader van de garantie van oorsprong wetgeving, emissiehandel wetgeving en / of steunregeling wetgeving.~~

~~—• Of door een andere gekwalificeerde externe accountant geaccrediteerd door een lid-organisatie (vol lid) van de Europese Samenwerking voor Acreditatie.~~

~~—• Het auditrapport moet worden opgestuurd naar het EKOenergie Secretariaat.~~

~~Zie ook deel 11.4 van deze tekst.~~

Uitleg – redenen

- Formulering die geschikt is voor gebruik buiten Europa ook.

6. Overgangsbepaling

Verkopers die in de periode 2017-2020 EKOenergie gelabelde energie uit biomassa hebben verkocht, kunnen tot eind 2023 op basis van de oude criteria blijven werken.